

ABONAMENT:

pentru
Austro-Ungaria:
Pe an cor. 5.—
Pe 1/2 an c. 2.50
pentru
Romania și Strelnatate
Pe an cor. 10.—
Un nr. 10 III. —

OLTEANUL

FOAIE SĂPTĂMÂNALĂ, SOCIALĂ, CULTURALĂ ȘI ECONOMICĂ.

INSERTIUNI

se primesc cu
prețuri reduse.

Scrisori nefran-
cate se refuză.

Manuscripte nu
se înapoiază.

Director: DR. IGAN ȘENCHEA.

REDACTIA ȘI ADMINISTRAȚIA:
Făgăraș, Vâr-tér Nr. 47. (casele I. Peia).

EDITOR-PROPRIETAR:
CONSTANTIN POPP.

Primăvara.

Ne aflăm iarăși în pragul unei nouă primăveri. Iarna cu puținele ei plăceri începe cu încetul a ne părăsi. Cu toate că iarna din care eșim a fost prea supărăcioasă ca timp. Ea a fost însă un timp, un period de neliniște pentru întreaga populațiune a țării din cauza războiului pe care îl cunoaștem cu toții. La aceasta pacoste s'a mai adăugat și criza generală de bani, care pe mulți i-a adus în cea mai posomorâtă situație, cauzând multora suferință.

Anul rău agricol a fost o nenorocire pentru, aproape, toată populațiunea țării. Doar numai bancheerii și funcționarii înalți au putut fi scutiți de dintele chinuitor al crizei de bani, care cu alte cuvinte o am putea talmăci lipsă și mizerie.

Aici și de astădată am putea zice, că ne-a ajuns soarta aceluia suferind, care cuprins de o boală grea nu este scutit nici de alte rele. Boala când cuprinde pe cineva strigă și celorlalte surori: «pe el că l'am prins». Așa și neajunsurile din anul 1912, și-au dat mâna pentru a ne îngrădi cu deabinelele. Nutrim nădejdea, că întrând în primăvară să ne mai ușurăm sufletul de multele griji ce ne-au torturat fără cruțare.

Economul abia apucă să dea mâna cu primăvara, ca și când acest anotimp ar fi un bun tovarăș al său, care să-i schimbe suferința în bucurie și în oarecare îndestulare. Primăvara este un tovarăș drag al fiecărui om și în special al plugariului care îl așteaptă mai cu sete. Este esplicabilă această dorință a plugariului, după ce timp de mai bine trei luni este în nelucrare. Pe deoparte e bună și pentru el această pauză, această întrerupere dela munca încordată, istovitoare dela care nu se poate subtrage începând de primăvara și până toamna târziu. Numai cât această pauză, în anotimpul de iarnă devine repede plictisitoare și este împreunată, mai mult sau mai puțin, cu pagube materiale și uneori cu decadență morală.

Primăvara deci trebuie considera-

tă ca un sol al bucuriei și ca o punte de reculegere a sufletului și individualității noastre. Primăvara cu bucuriile sale, este chemată a ne împintena la munca stăruitoare, ea este balsamul din care picură nădejdi nouă într'un viitor mai bun. Acest anotimp este în măsură de a ne împărtași cu indemnuri nouă și a ne premeni sufletele scrutând după condițiuni nouă de viață. Anotimpul primăverii este așteptat cu dor de toată suflarea omenească. Firea noastră — firea omenească — este pururea dornică de schimbări și variațiuni. Și cu atât mai vârtos așteptăm un lucru atunci, când nutrim nădejdi, că acel lucru — în cazul de față anotimpul primăverii — că ne va aduce schimbări înspre bine. Dacă bolnavul pe pat așteaptă impacient doftorul — atunci și sosirea primăverii este așteptată cu aceeași nerăbdare, din partea celor mai mulți, sperând a ne aduce ușurare a năcazurilor zilnice și prin urmare împuținare de greutate. Mulți vor fi privind lăcrămând la trecutul negru al anului economic 1912, care mult timp va fi privit ca un dinte chinuitor pe tablele calendaristice.

... Clinchetele de zurgălăi vor amuți acum pe o durată bună de timp. Săniile ușoare nu vor mai lunea pe luciul zăpezii înăsprite.

Copii își vor căuta distracții nouă, iar rândunelele vor veni în curând să ne aducă salutul lor desfătător.

Mierla și sturzul ne vor îndulci munca zilnică. Ciocârlanul să va înălța ușor spre regiunile cerului, îngânând de acolo cânturi de desfătare, trimițându-ne de sus imnuri de imnuri de îmbărbătare în acțiunile noastre.

Uneltele economice în curând vor fi scutate de praf și curățite de rugină. Plugul își va căpăta iarăși strălucirea pe care o avea la sfârșitul toamnei.

Fața țaranului va trada oarecare bucurie în urma brazdei plugului, căci dorul lui după o recoltă mai bună, se ațăță gradat.

Ciobănașul — sătul și el de asprimea iernii — va coborî la șes cu turma sa. Codrul va răsuna de gingășia doinei românești. Totul va îm-

brăca haina veseliei, haina plăcutei primăveri. Numai robul osândit la temniță, nu se va putea face părtaș al multelor bucurii și distracții pământești . . .

Primăvara este anotimpul în care sufletul nostru începe a îmbrăca haina plăcerii de a muncii și trăi. Păsările cântătoare ca cei mai prețuiți soli ai omului, ne vor reda în curând farmecul vioiciunii de care are atâta trebuință orice muritor în viață. Este știut că atunci când omul nu este lipsit de indemnuri de îmbărbătare spre muncă, viața i-se pare mai șoară, gândirea omului plutește în sfere mai senine ca atunci când sufletul omenesc este îmbrăcat în promoroaca indispoziției.

Leagănul inspirației noastre în spre săvârșirea de fapte nobile și ideale — residă în predispozițiunile timpului. O primăvară dulce! o balsam picurător al multor nădejdi frumoase, nu întârzie a ne presăra fibrele inimii cu praful sfânt al întru chipării nisuițelor de bine.

În multe cazuri, de timp sunt legate multe îmbunătățiri ce condiționează progresul și sortea omenească și tot timpul este acela cari cu caprițile sale, mătnește și aduce ravagii economice și familiare. Primăvara din acest an o așteptăm, poatecă, mai mult ca oricând. De ea legăm nădejdi mai bune în viitorul necunoscut. Sperăm ca primăvara să fie mijlocitorul ori intermediatorul unor situații materiale mai bune. Am dori ca deodată cu sosirea primăverii să se sălășluiească în rândurile populațiunii liniștea mult așteptată.

Ghimbășanul.

Serbarea noastră.

Introducerea în scaunul vicarial a Rev. Domn Iacob Popa, s'a întâmplat, după cum am anunțat în nr. trecut al foii noastre, Duminecă în 16 Martie n. c.

Ziua aceasta a fost o zi de sărbătoare, o zi de bucurie pentru credincioșii bisericii gr.-cat. din loc și pentru toți preoții și credincioșii din vicariat.

Parecă anume a voit Dumnezeu, ca să încunune această sărbătoare prin o zi senină frumoasă de primăvară,

precum senine și pline de bucurie erau și sufletele celor ce o serbau.

Era aproape 10 oare, când clopoțele vechei biserici catedrale, unde a servit ca episcop Ioan Giurgiu de Patak, chemau la rugăciune pe credincioși. Rând pe rând veneau ca să-și ocupe locurile credincioșii precum și marea majoritate a preoților din vicariat, unii ca să servească, dinpreună cu noul mire al bisericii, iar alții ca să fie de față la acest act sărbătoresc.

Sfânta liturgie este celebrată de Rev. Domn Iacob Popa vicar, dimpreună cu Preaonoratul Domn Moise Brumboiu nou numitul protopop al Brașovului, Mult On. Domn Maximilian Recean nou numitul vice-protopop onorar din Vaida-Recea, apoi cu On. Domni preoți: Alexandru Șerban din Voila, Nicolae Vijoli din Netot și Nicolae Popp capelan în loc, cel din urmă ca lector. Răspunsurile le-au dat Dnii: George Cosma inv. pens. în Vad și George Comănariu învățător în loc.

După cetirea sf. Evanghelii de către părintele capelan, preoții cari serveau ies înaintea altariului, unde M. On. Dn. Max. Recean ca delegat, conzistorial, prin o vorbire potrivită aduce la cunoștință celor de față însămintarea zilei, adică introducerea în oficiu de paroh și vicar foraneu al Făgărașului a Rev. Iacob Popa, predându-i sf. Evanghelie și cheia sf. biserici. Apoi lasă să se cetească prin părintele capelan rescriptul Preaven. Conzistor de dto 7 Decembre 1912, prin care Rev. Domn Iacob Popa este numit vicar al Făgărașului. După cetirea rescriptului Rev. Domn Vicar adânc mișcat ține o vorbire prin care mulțumește Exelenței Sale Domnului Metropolit și Preav. Conzistor pentru înalta distincțiune ce i-a făcut, apoi să întoarcă către popor pe care prin blânde și alese cuvinte îl îndeamnă la iubirea deapropelui, desvoltând teza filozofică: „Înainte de D-zeu toți oamenii suntem egali”. În sfârșit întorcându-se către preoți îi îndeamnă la împlinirea datorințelor sacerdotale, iar pe învățători, ca pionerii culturii românești cărora le revine greaua sarcină de a crește generațiile tinere, îi îndeamnă să le crească în iubire de neam, biserică și patrie. În cele din urmă întorcându-se către părintele Max. Recean îi mulțumește pentru greaua misiune, ce și-a luat-o de-al introduce pe D-sa precum și pentru multele ostenele ce și-a dat în administrarea interimală a vicariatului pentru cari ostenele drept răsplătă îi aduce dela Exelenția Sa denumirea de vice-protopop onorar și a tuturor prerogativelor împreunate cu acest titlu. La ce părintele Max. Recean răspunde în cuvinte frumoase pentru binemeritata distincțiune ce i-a făcut-o Exelenția Sa.

După terminarea sf. Liturgii, la care au luat parte și notabilitățile din Făgăraș și jur și o lume imensă de popor, au fost prezentați noului șef preoții și învățătorii cari erau de față prin M. On. Domn Max. Recean.

La ora 1 l. a. s'a dat o masă comună în onoarea Rev. Domn Vicar Iacob Popa la hotel »Paris« (Sorea), la care au participat peste 80 de persoane.

La masă n'au lipsit nici toastele.

A vorbit mai întâi Rev. Domn vicar Iacob Popa, ridicând pocălul în sănătatea Exelenței Sale Domnului Metropolit Dr. Victor Mihályi, pe care ni-l prezintă ca pe un adevărat martir al cauzei neamului și a bisericii unite.

Au mai vorbit apoi Domnii: M. On. Domn Max. Recean, d-nul Dr. Oct. Vasu, adv. loco, părintele Alexandru Șerban din Voila, părintele Nicolae Aron din Galați și părintele Valeriu I. Comșa din Copăcel. Toate vorbirile au fost la nivoul cuvenit.

Îndeosebi însă înflăcărata vorbire a părintelui Alex. Șerban din Voila, care pledează pentru unitatea neamului românesc, iar cele două confesiuni despre cari ne spune cu „Dulfu” că sunt:

Ca doi brazi dintr'o tulpină

Și doi ochii într'o lumină...

a produs un adevărat entuziasm.

Din incidentul acesta Rev. Domn Iacob Popa a primit și câteva telegrame de felicitare, așa dela:

Blaj. Prietenii și cunoscuții te felicită din prilejul introducerii, dorind rezultate bogate spre mărirea lui D-zeu, binele neamului și propria mângâiere.

Dr. Szmigelski, Dr. Marcu, Dr. Sâmpălean, Roșian, Suciu, Dr. Macaveiu, Dr. Niculescu, Hossu, Dr. Russu, Borza, Major, Busolu.

București. Deie D-zeu ca ziua de astăzi să fie un început de glorie a țării Oltului.

Dr. Șerban.

Blaj. Noua apostolie să o porți întru lungime de zile, spre binele bisericii și a neamului.

Aurel, Alexe și Iacob.

Blaj. Să te simți bine, ca și între cei cari i-ai lăsat acasă.

Costea,

castelan metropolitan.

Blaj. Fie încununată cu multe succese introducerea de vicar.

Micu, Collor, Moldovan, Pop, Precup.

Blaj. Primește sincere felicitări în noul oficiu, ajutor dela D-zeu și spor la muncă.

Chețianu.

La oarele 4 și jum. masa se ridică prin Rev. Domn Vicar Iacob Popa.

Un participant.

Monografia

bisericilor și școalelor române din Făgăraș.

Momente mai însemnate din trecutul bisericeii și școlii din Făgăraș, de ambele confesiuni, greco-orientală și greco-catolică.

(Urmare)

Și apoi și învățătorii confesionali rom. gr. cat.: Basiliu Rațiu, Dorofteiu Crișan și Ioan Pop, prin anii 1880—1884 erau membrii ai reuniunii învățătorilor români gr. or. din districtul XI Făgăraș, se înțelege că numai în mod facultativ nu și deobligător.

Dănilă Gabor, George Dobrin și Traian Pop s'au distins în reuniunea gr. or. prin elaborate și vorbiri pedagogice, pentru cari au primit laudătoriu dela conzisto-

riul gr. or. din Sibiu: învățătoriu Dănilă Gabor și Nicolae Aron.

Organizațiunea „reuniunii învățătorilor români gr. cat.” este astfel întocmită:

Conzistoriul Arhidiecezan român gr. cat. de Alba-Julia și Făgăraș, la 1895 a întocmit statutele, ca în centru, la Blaj să existe o reunune de învățători, centrala (aceasta este izvorul), care se ramifică în tratătea despărțăminte câte protopresbiterate sunt:

Așa și la Făgăraș (în vicariatul Făgărașului) există: *Reuniunea învățătorilor români greco-catolici*, care s'a constituit la 1895—1896, alegânduși președinte de onoare pe *Basiliu Rațiu* vicar foraneu, iar de președinte ales dintre învățătorii membrii pe Ioan Pop, învățător diriginte gr. cat. în Șinca-veche, azi penzionat cu 1450 coroane, și de secretariu pe Eustachie Crișan, învățător gr. cat. în Șinca-veche.

Sub acest birou a funcționat reuniunea de la 1895—1905, zece ani, când Ioan Pop devenind învățător penzionat, în locul lui învățătorii membrii aleg de președinte pe Octavian Pop, învățător diriginte gr. cat. în Vad și secretar pe Ioan Cociș, învățător gr. cat. în Săsciori, trecut la școala comunală din Tohanul vechiu, decând apoi secretar a fost ales provizorie Zacheiu Filip învățător greco catolic în Iași.

Scopul reuniunii este: ajutorarea văduvelor de învățători și a orfanilor, în cele din urmă, când fondul va crește atâta cât să se ajungă: înființarea unui internat pentru orfanii de învățători. Dar scopul principal este: luminarea învățătorilor pe terenul metodicopedagogic.

Reuniunea își are biblioteca sa care constă până acum din 400 opuri, donate și câștigate în urma unui apel, parte dela academia română din București, parte dela preoți și alți bărbați inteligenți. Cărțile bibliotecii să păstrează în două dulapuri, proprietatea reuniunii, din cari un dulap l'a dăruit locotenentul în penziune George B. Boeriu din Vad, cu cele mai multe cărți, — onoare lui.

Cel dintâi bibliotecar al reuniunii a fost Andreiu Stroia, învățător gr. cat. în Făgăraș, care dela 1895—1910, când a trecut în penziune, a lucrat mult în interesul nu numai al bibliotecii reuniunii, ci și al cassei reuniunii, punând în curgere scopul material a fondului reuniunii în toate comunele, unde s'au ținut adunări generale așa că în toate comunele din Vicariatul Făgărașului s'a câștigat 3—5 membri fundatori cu câte 40 coroane. Dela 1910 încoace bibliotecar este Gheorghe Comănariu actual învățător gr. cat. din Făgăraș, care ca învățător în centru, așa și e bine, să îngrijască cu acurateță de biblioteca reuniunii.

Cassar al reuniunii la început a fost Vincentiu Fărkas învățător gr. cat. în Ileni apoi i-a urmat Dionise Stănuț, învățător gr. cat. în Cincul mare, om foarte curat, care a trecut în penzie și de present este contabil al băncii acționare „Armonia” din Cincul mare, iar în prezent cassariu al reuniunii este *Gruia Novac*, învățător gr. cat. în Șercaia.

Starea fondului „reuniunii învățătorilor români gr. cat.” din vicariatul Făgărașului nu se poate ști, deoarece toți banii se administreză reuniunii centrale în Blaj — atâta se poate afirma, că acest despăr-

țământ este cel dintâi în Arhidieceasă, și s'a remonștrat, ca banii să se administreze la despărțământ, dar aceasta nu iartă statutele.

Invățătorii membrii plătesc 4 coroane taxă pe an, și anume: la adunarea generală de primăvară 2 coroane și la cea de toamnă 2 coroane.

Adunarea generală de primăvară o ține reuniunea totdeauna cu ocaziunea ținerii unui ezamen dintr'o comună, când toți membrii iau parte la acel ezamen, și apoi cu toții își dau părerea asupra lui.

Când se țin adunările generale nu lipsesc producțiunile culturale, la cari învățătorii membri iau parte cu plăcere, petrecând și ei în societatea poporului român pe care il luminează în tot locul nu numai în școală.

Adunări generale s'au ținut pe rând în toate comunele: Făgăraș, Ileni, Șinca-veche, Vad, Homorod, Cohalm, Cincu-mare, Dejani, Șona, Bărcuț, Beșimbac, Pojorta, Ludișor, Sevestreni, Netot, Săsciori, și Bucium. Și acum se repetază aceleași adunări, la cari membrii sunt bine primiți, mai ales din partea preoțimeii, dela care se așteaptă toate cele mai bune întocmiri. Cea mai escelentă primire a făcut părintele George Repede din Homorod, care la intervenirea prietenului său Andreiu Stroia, a ospătat din al său toată adunarea (pre toți cei prezenți).

2. Despre conferințele preoțești

a) Conferințele preoțești române gr. or.

Conferințele preoțești române gr. or. există dela 1900, decând păstorește biserica ortodoxă română în Ungaria Exelența Sa Ioan Mețian, arhiepiscop și mitropolit.

Cel dintâi ordin Conzistorial pentru ținerea conferințelor preoțești a fost cel dela 6 Iunie 1900 Nr. 2601 B.

Și cea dintâi Pastorală arhierescă în cauza conferințelor preoțești a fost cea dela 20 Octomvrie 1901 Nr. 10176. Pres.

Sub protopopul Iuliu Dan am ținut cea dintâi conferință preoțească în Făgăraș

la 26 Martie 1902, la care au participat foarte puțini preoți, și la care au discutat numai părintele Grama, Clonța și Aron, — și s'au mai ținut câteva conferințe sub protopopul Dan, dar au fost trecătoare și ceva deosebit nu s'au deosebit în ele. Se țineau a-decă conferințele odată cu sinoadele protopopești, numai ca să nu facă atâtea căli preoților, sau apoi o bună seamă când era colegiul preoțesc, la 3 ani odată era și conferință preoțească.

Altcum s'au ținut conferințele preoțești sub protopopul Nicolae Borzea, dela 1905 încoace.

Circulariul Conzistorial Nr. 2142 Bis dela 4 Martie 1903, a fost pus cu toată asprimea întru îndeplinire.

În proto-coalele conferințelor se reazumează toate constatările mai importante făcute pe baza discuțiunilor și a temelor ce s'au desbătut, și fiecare preot le notează, și le aplică în parohia sa.

Cu o lună mai înainte de întrunirea conferinței fiecare paroh dă raport în scris despre modul cum a aplicat el în parohia sa învățăturile și experiențele câștigate la conferința anterioară, pre cari Oficiul protopopesesc le încredințează unui preot mai deștept care le examinează și referă despre cele constatate în planul conferinței. Conferința preoțească se ține în tot anul, și se recomandă a fi ambulantă.

Întâia conferință preoțească sub protopopul Borzea s'a ținut în 10/23 Octomvrie 1906 în Făgăraș. Obiect principal de discutat în această conferință a fost: Îndatoririle preotului față de școala confesională al căreia director este și cauzele cari împedecă o înaintare mai vădită pe terenul școlar. Tema aceasta o lucrăto preoții: Vincentiu Grama, Nicolae Clonța, și Ioan Capeta, acest din urmă o a și cetito în conferință. Afară de conferințe din indemn propriu e a mai lucrăto această temă și preotul Nicolau Aron, publicându-o și în „Telegraful Român“.

(Va urma).

Nicolae Aron
preot gr. or.

Războiul.

De pe câmpul de războiu sosesc știri despre mici lupte. La Ceatalgea bulgarii au fost bătuți de turci la Alkalan și Kalfaköj. Turcii au ocupat orașul Kalfaköj. La Adrianopol de vreo două zile bombardarea e mai slabă.

Grecii după o luptă sângeroasă au ocupat Clisura. Turcii s'au retras cu mari pierderi.

De altfel Puterile mari voesc să facă pașii necesari ca să se încheie pacea între războinici.

După știri sosite din Bulgaria, populațiunea bulgară amenință cu o răscoală dacă nu se va pune capăt războiului. Populațiunea se teme de-o mare catastrofă economică, de oarece — trăgându-se încă încheierea războiului — nu se poate relua munca câmpului. Se cere concedierea rezerveștilor.

Știri analoage sosesc și din Sărbia. O parte a rezerveștilor din Belgrad a fost concediată.

NOUTĂȚI.

— **Nou protopop.** D-l Moise Brumboiu, paroh greco-cat. în Tohanul vechiu, a fost numit paroh în Brașov și protopop al Brașovului. Sincere felicitări și viață lungă în noul post.

— **Asasinarea regelui din Grecia.** Din Salonic vine știrea telegrafică, că regele George al Greciei, care se afla în acest oraș cucerit dela Turci, a eșit Marți d. a. la primblare, cu aghiotantul său. De regulă mergea la

Incurcătura aceasta cum să vede e grea chiar și pentru marile Puteri, cari pot să-și procure și să provoace și ele între sine un casus belli din neaplanarea acestui incident și diferent....

Conflictul acesta e deci, un fel de — ceace să zice în medicină — „incurcătura de intestine“ o boală, care cu greu poate fi operată.

Un proverb de ale noastre zice „un nebun aruncă o piatră în gârlă și 10 înțelepți nu o pot scoate afară“. Cine este nebunul care a aruncat piatra, și cine vor fi înțelepți, cari nu o pot scoate, sau scoțându-o să nu să înecă și ei în.... războiu.

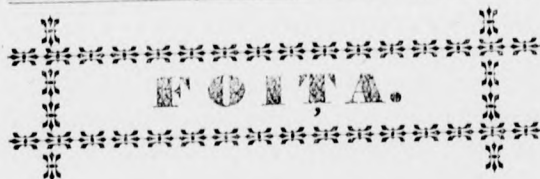
Poate că nu peste mult să va și a-cesta și să vor răfui, dar probabil că România va învăța ceva din această incurcătura; să-și cunoască mai bine pe oamenii ei, pe vecinii ei și pe protectorii ei!

Ar fi un drum de eșire din aceasta incurcătura, dar acest drum nu are să fie băgat în samă, când, e recomandat de unul dintre noi, cei din etajul de jos, și nu de vr'un deștept ambasador din Aeropagul European și anume: dacă puterile ar impune aliaților să se mulțamească cu o cucerire de teritor mai potrivită cu puținul lor erosim prea esagerat, și să se retragă dela Ianina, Scutari și Adrianopol pe care nici nu

să aibă urmări așa de nefavorabile pentru Turcia, apoi și declarația puterilor europene, dela începutul războiului că „Statul quo“ în Balcani, nu are să fie schimbat, oricare ar fi restulul războiului, — acestea motive au îndemnat pe România la un fel de atitudine neutră și de spectatoare, mai mult indiferentă. — Acuma însă când lucrurile au luat o turnură neașteptată, când aliații au bătut pe Turcii slăbiți și încă nevindecați din războiu cu Italienii, în Tripolitania, și că azi, Turcia din Europa va fi aproape împărțită între aliați... atunci numai, surprinși de acest rezultat, am cerut și noi dela Bulgaria o rectificare de graniță care să cuprindă și Silistra, la care avem dreptul încă decând la Plevna am bătut pe Osman pașa și am salvat și pe armata rusă de rușine.

Am ajuns însă azi cu această cerere, în judecata Puterilor europene, dela ele atâr-nă acuma ce, și cât să ne dea Bulgaria!

Sigur este că judecata Puterilor europene nu va mulțumi pe ambele părți, căci ori nu va da cât cere România, și deci o va nemulțumi, ori îi va da cât cere și atunci va rămânea Bulgaria busumflată, și astfel, oricum se va rezolva chestia aceasta, dragoste între acestea două țări vecine, nu va fi nici odată!

Cronici Bucureștene.

(Conflictul Româno-Bulgar provocat de războiul balcanic. Edilitate).

de I. Popescu Delarupe.

La ordinea zilei, înainte de toate, este tot războiul din Balcani. Noutăți deosebite dela noi, cari suntem atât de interesați în desfăcerea și rezultatul lui, nu vă putem spune, decât ceace cetiți și Dv. prin ziarele de acolo.

România e neliniștită, căci amestecându-ne și noi în daraverile acestui războiu, sfătuiți de alții, cari acuma dau în lături, cerând dela Bulgaria un teritor pentru o rectificare de graniță mai sigură în Dobrogea, și la carea România să ținea îndreptățită, și pe carea Bulgaria prin gura lui Danev a promis'o, iar acum să codește și trăgănește: ba că dă numai atata, ba că nu dă nimica, pentrncă România nu a luat parte la luptă ca să poată fi îndreptățită la pretențiuni teritoriale....

Nime nu să aștepta ca acest războiu

Cazarma în care au fost turcii mai înainte, iar acum e ocupată de greci. Dintr'o uliță de lângă cazarmă a sărit un individ îmbrăcat sdrențos și dela distanță de 2 metri a descărcat revolverul asupra regelui și l'a împușcat. Momentan a fost pus într'o trăsură și dus la spitalul cazarmei, dar regele era deja mort. Aghiotantului i-a reușit a prinde pe ucigaș, care este de origine grec și-l chiamă Schimos.

— **Advocat nou.** Dl Dr. Várnai Zoltan, avocat, are onoare a aduce la cunoștință, că și-a deschis cancelaria advocațională în Făgăraș.

— **Asentările.** În Făgăraș se vor ținea asentările în ziua de 21 Aprilie, iar pentru cercul pretorial al Făgărașului în zilele de 22, 23 și 24 Aprilie. La Arpaș se vor ținea în zilele de 26, 29 și 30 Aprilie. La aceste recrutări au să se prezinte cei născuți în anii 1890, 1891 și 1892.

— **Furt de 350 milioane.** Din New-York se anunță: Alaltăeri s'a comis un furt uriaș la un institut de amanetare din loc. Hoți necunoscuți încă, au spart pârteții dela pivniță și mai multe dulapuri, de unde afară de diferitele obiecte în valoare de un sfert de milion de dolari, au mai furat acțiuni în valoare de 70 milioane dolari (350 milioane coroane).

— **Semnele vremii.** Deodată cu începutul primăverii s'au început și asentările pe tot cuprinsul monarhiei noastre. După știrile de până acum în cercurile cari au trecut peste asentare, rezultatul e din cale afară trist și îngrijitor. Bunăoară în cercul Lugojului, (românesc) din 407 feciori numai 98 au fost găsiți apti pentru serviciul militar.

Asemenea rezultate triste au dat și în cercurile ungurești, de pildă la Nagykörös

Pau putut ocupa până acum, și în cazul când nu ar asculta — ceea ce să poate vedea după atitudinea lor — atunci să dea mandat României să restabilească pacea în Balcani, și în acest cas, România pentru acest serviciu va avea dreptul la compensații teritoriale suficiente, pe cari le va lua chiar cu consentimentul marilor Puteri, și cu forța ei armată.

Ei, dar Puterile cari asigurau pe toată lumea că războiul acesta — ori care ar fi rezultatul lui — nu va permite învingătorilor cuceriri teritoriale, acuma, chiar acestea puteri, silesc și amenință pe Turcia să dea Balcanicilor, și cămașa de pe ia.

Putem să facem aci un parantez, spunând că Rusia a premeditat și a mai realizat un triumf pentru slavism; căci ce și-a zis ea înainte de începerea războiului: Probabil să învingă Turcii, dar Europa să-i prevină că rezultatul nu va schimba Statul quo din Balcani... și în adevăr că așa ar fi fost: Turciei, ca învingătoare nu numai că nu i s'ar fi permis nici o cucerire, dar ar fi fost silită să mai facă și reforme cerute de Puteri și de Populațiile de sub stăpânirea ei. Adecă tot vorba veche „Turcu plătește” și la câștig și la pagubă.

Acum însă că au învins Slavii și coreligionarii Rusiei din Balcani, acestor le a-

din 568 au fost asentați numai 137, iar în cercul Calocei din 966 au fost asentați numai 213.

— **Necrolog.** Cu durere aflăm că fiul învățătorului Moise Câlțea, din Șona Titu Liviu în etate de 7 luni a reposat în 17 Martie n. c. Intristaților părinți le dorim ca bunul D-zeu să-i mângăe.

— **Candidaturile la tronul Albaniei.** Cu prilejul congresului albanez, ținut săptămâna trecută la Triest, între candidații la tronul Albaniei a fost amintit în mai multe rânduri și prințul de Montpensier. Prințul de Montpensier e fratele lui Filip de Orleans și cumnatul arhiducelui Iosif. Cu prilejul congresului au fost împărțite între asistenți numeroase broșuri, în cari era laudat și s'au făcut chiar agitații în toată regula, pentru al pune pe tron. Frunțașii congresului s'au intrunit la o consfătuire intimă, cu prilejul căreia partizanii lui Montpensier au declarat, că în portul dela Genua, prințul are gata un yacht pentru a putea pleca în tot momentul spre Albania. Yachtul e încărcat cu munițiuni și arme și poate echipa în tot momentul zece mii albanezi. Yachtul așteaptă numai semnalul spre a pleca spre Valona. Dacă frunțașii albanezi se învoiesc, prințul va înarma poporul și va proclama independența țării. Mai mulți membrii ai congresului erau deciși să accepte această idee, dar cei mai prevăzători au stat în cumpană și astfel lovitura de stat nu a mai avut loc.

x **Salvarea omenimei.** „Balsamul apotecarului A. Thierry” și „Alfia Centifolie”, care prin puterea lor vindecătoare s'au lăsat în toată lumea, care se dovedește prin numeroase scrisori de recunoștință. Aceste două leacuri, probate prin puterea lor vindecătoare, sunt recunoscute ca cele mai bune, cari nu se strică și la toate împrejurările dau ajutor în necaz. Aceste două leacuri de casă, cunoscute în toată lumea, să le avem permanent în casă, dar să ne ferim de imitații.

Balsamul Thierry 12 sticle mici sau 6 sticle mari costă 5'60 Cor. Alfia Centifolie Thierry, 2 borcanele costă 3'60 Cor. Se capătă la farmacia A. Thierry, örngyal gyógyszerárban, Pregrada, (lângă Rohitsch).

cordă Rusia, cu consentimentul inconștient al triplei înțelegeri, aproape toată Turcia până la Constantinopol, care de o cam dată rămâne Sultanului, până când la altă ocazie, dacă nu Rusia dar Bulgaria va pune mâna și pe Constantinopol, căci ori Bulgaria, ori Rusia va împlânta steagul aici, tot Rusia va fi atunci stăpână, dar stăpână despotă a tuturor Slavilor, pe cari azi în interesul ei viitor, îi pune în gura tunului săi deschidă drumul la ținta ei... Dar atunci numai să vor convinge și Bulgarii — ceea ce unii mari patrioți de ai lor au profetizat de mult — că stăpânul Turc și păgâni era mai de tolerat decât provoslavnicul despot Rus, coreligionarul lor!...

Inchizând parantezul, ne întrebăm dacă marile Puteri vor impune învingătorilor măcar ceea ce ei au luat ca pretext de războiu, adică: să salveze crucea și pe creștinii de sub jugul semilunei barbare!

Diferitele naționalități nebulgare și cu deosebire frații noștri Aromâni, vor avea de suferit jugul și tirania cea mai grea dela noii lor stăpâni!

Păgânul Turc, Stăpânul lor de până acuma, a fost aproape creștin pentru ei, dar de aici în colo, creștinul și încă coreligionarul lor Bulgar, Grec și Sârb, vor fi păgânul lor în viitor, păgân în adevăratul

Din Târlungeni.

— Balul Albastru. —

Domnule Redactor!

E demult de tot de când nu v'am mai scris nimic de pe la noi. Dar să nu credeți, că ar fi dat oftica în călimăr, nu Doamne ferește. Este o altă pricină. Să vă spun drept. În Carnevalul acesta lung m'a cuprins de mai multeori cărceii la stomac. Și oricât ar fi de afurisit, dar când mă apucă cărceii de stomac nu poți scrie măcar să și crepi. Cu hâr cu mâr ne-am scăpat însă și de năbădăile Carnevalului. Era și timpul căci prin gazete de vreo șase, șapte săptămâni nu citește decât despre baluri și bătaie. Eu mă mir domnule redactor cum le mai vine la unii să joace, când împrejurul nostru miroasă a praf de pușcă.

Bagseamă cei mai mulți joacă de frică.

Dar să nu minț, am fost și eu în carnevalul acesta la vreo câteva nunți și la două baluri, unde m'a lăsat cărceii de stomac. Mai pe urmă am fost la »Balul Albastru« care a fost aranjat de tinerimea noastră din comună. Nu să putea să lipsesc, că știam din cap de loc, că o să văd acolo scoverzi, plăcinte, puț fripți și alte bucate de ale Carnevalului. Era cam pe la 8 oare sara când am ajuns în sală. Acolo ce să vezi? o groază de fete tot cu rochii dălea închecate. Ale mai multe erau în albastru, să vede treaba, că au ținut seamă de numirea ce i-s'a dat balului. Chiar jucau »Breaza« tacticoasă.

Cei mai bătrâni ședea pe de margine și să uitau galeș la sbârânturile jucătorilor. Eu e drept, că nu sunt mare jucător, dar îmi place să privesc la jucători și să ascult la cele ce es din lăută.

Pe la D-voastră — d-le redactor — cred, că nu să joacă atâtea »Breze« ca la noi. Mai avem apoi tineri de aceia cari au umblat prin România, acestora le place mult »Smalțul« și »Bostanul« ori cum le mai zic ei: »Wals« și »Boston«. Acestea au urmat cu duimul, unul după altul. N'ași

înțeles al cuvântului, ceea ce au și început a proba din momentul ce au pus piciorul în regiunile locuite de Aromâni, jăfuindu-i și omorându-i cu toată cruzimea.

Părerea cea mai agreată aici de publicul care să crede mai stăpân pe mentalitatea lui, ar fi ca, România să nu facă războiu pentru un oraș sau pentru un petec de pământ, mai ales când nici nu ar fi sigură de isbândă, având în spate pe o Rusie pretină a Balcanicilor, care ne-ar sări în spate și mai ales acuma când în Franța nu domnește un Napoleon care știa cum să aprecieze ce însemnează să aibă un stat latin puternic la gurile Dunărei, chiar în interesul Franciei. O Românie întregită de 12 milioane locuitori, cu o armată de vre-un milion soldați, ce bine iar prinde Franciei întrun viitor războiu, să i aibă în coastele inimicilor ei de astăzi și de mâne, când ar fi atacată de vreunul din ei, și mai ales chiar de Rusia carea de voie de nevoie mai mult de nevoie să ține astăzi aliata Franciei.... dar mâne?

Să vede însă că Republica franceză nu vrea să nu poată pătrunde în viitorul Franciei, decât pentru un timp de 7 ani, cât ține domnia unui președinte de republică; pentru mai departe ce le pasă politicianilor francezi și aspiratorilor la președinția repu-

vrea să vorbesc cu păcat — că suntem în post — dar pe mine m'a opăcit rău mirosul de găini fripte și plăcinte la masa dela 12 ceasuri noaptea. Aici gusturile erau de tot albastre. Noroc că nu mănânc așa mult dar de eram mai lacom, nu îmi mai aduceam stomacul în rânduială până la Paști. În pauza dela 12 am mai auzit și o cuvântare, ținută de Gimbășanul ăla care tot scrie prin gazete și mai mult în „Olteanul”. D-voastră poate nu l'ați auzit ținând așa predici. Eu l'am auzit de multe ori pela nunți și prin alte adunări; e destul de sfătos. Iată cam ce a zis:

„Iubită tinerime! Presimțeam de mai înainte cu câteva zile, că glasul D-voastră de chemare ne va întruni în ziua din urmă a Carnavalului, în acest loc. Firea noastră, firea omenească să aseamănă cu instinctul păsărilor călătoare. Acestea simțind schimbarea vremii, numai cu greu să fac gata de a părăși ținuturile frumoase cari le sunt așa de dragi. Tot asemenea pare a fi și firea omenească, și mai cu seamă inima tânără, numai cu greu să desparte de plăcerile Carnavalului. În cinstea arangeatorilor »Balului Albastru« îmi ridic paharul meu, zicându-le să trăiască!»

Precum vedeți — d-le redactor — asta a fost bal nu fleac. Toate ar fi bune dar mie îmi este teamă că cu atâtea baluri să scumpește brânza, căci negustorii aștia, știind că trebuie multă în plăcinte, îi ridică prețul. Noroc că am intrat în post, că ar fi o mare pacoste pe găini.

Am auzit că la anul tinerimea noastră vrea să aranjeze iar un bal de felul acesta și vrea să-l boteze »Balul căfeniului«. Dacă vom trăi vă scriu eu atunci despre el.

Cu plecăciune!

Sfredeluș.

Dela „Asociațiune.”

Noi membri fondatori. În urma apelului adresat de comitetul întregii obștii românești, în special institutelor noastre financiare, ca să se înscrie membrii la „Aso-

blicei, ce va fi de Franța frământată de acești aspiranți și de ademenirile celui mai despot aliat din Europa, de Rusia!

Iată deci, că România nu are pe nimeni ca sprijin, nici în conflictul de azi cu Bulgaria și nici în viitor cu alt stat.

Sperăm în sprijinul Austriei? Dar ea nu se mai chiamă azi Austria, și nu mai face politică austriacă, ci să chiamă „Austro-Ungaria” și în acestea două numiri să vrășmășesc două politice.

Ar vrea Ungurii cu politica ungurească șovină, ca România să-și sporească teritoriul măcar cu un kilometru, nu cu un cadrilater: Silistra, Rusciuc, Șumla, Varna? Sau cu Basarabia până la Nistru? Sau măcar cu Silistra? Nu; mai curând ar dori în vecinătatea lor un imperiu iudovesc sau chiar bulgăresc, decât un regat «Daco-Român», deși acesta le-ar fi și spre binele lor!

Intorcându-ne la fazele războiului, în ce privește diferendul româno-bulgar, e probabil că acest conflict să provoace la noi, dacă nu o schimbare de guvern, dar o remaniere esențială a guvernului actual, sau poate și o fuziune completă a celor două partide conservatoare, azi în colaborare, ceea ce ar fi și de dorit și evitând un războiu pentru o mizerabilă rectificare, Româ-

ciațiune”, aducem la cunoștință, că până la data de față au răspuns acestui apel, înscriindu-se membri fondatori cu taxa de K. 400. — : 1. „Crisana” Brad, 2. „Poporul” în Săliște, cărora le exprimăm, și pe această cale, mulțămia comitetului „Asociațiunii” și rugăm și pe celelalte bănci și pe toți ceilce pot aduce jertfe pe altarul culturii noastre naționale să nu întârzie a se înscrie în șirul membrilor fondatori cu taxa de K. 400, sau membri pe viață cu taxa de K. 20 —, cari se pot achita, eventual, și în rate de câte K. 100.

Sibiiu în 14 Martie 1913.

Biroul „Asociațiunii”.

Târg de vite de prăsilă în Sibiiu.

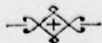
Vestim obștea noastră, că comisia economică a comitatului Sibiiu, ține al 24-lea târg de vite cornute de prăsilă periodic, subvenționat de stat și de comitat, în zilele din 31 Martie 1 Aprilie n. 1913, aici în Sibiiu (în târg de vite nou),

La târgul se primesc numai vite cornute (bivoli nu să primesc): a) de rassa „Pinzgau” originală; b) vite feminine de încrucișări cu rassa „Pinzgau” și rassa indigenă. Nu se primesc la târg încrucișări masculine sau atari corcitură, a căror descendență (reproducție) din rassa „Pinzgau” nu se poate cunoaște sigur și nu se primesc vite îngrășate sau de acelea, cari din alte pricini nu sunt potrivite pentru prăsilă.

Primirea vitelor se începe în 31 Martie la 6 oare dim. și se gata la 10 oare a. m., iar închiderea târgului va fi în 1 Aprilie la 12 oare a. m. Premiile se împart tot în 1 Aprilie la oarele 11 a. m. Înainte de împărțire se țin prelegeri practice. Nimeni n'are voie a scoate vitele din târg înainte de împărțirea premiilor. Vitele trebuiesc ținute la locurile lor până la ora 6 d. a., ca comisia de premiare să-și poată isprăvi lucrul. Cercetarea târgului se face pe lângă plătirea unei taxe de 10 bani, de plătirea

nia să-și reverse și înmagazineze forțele fizice și materiale pentru alte timpuri, și dacă nu mai de vreme, dar în tot cazul atunci când Rusia va ajunge în doaga Turciei de astăzi, ceea ce sigur o să ajungă; iar momentan România să rupă orice relațiuni comerciale cu Bulgaria, să-și închidă granițele ca nici un bulgar să nu mai treacă în România, de unde duceau toamna în Bulgaria zeci de milioane, iar pe bulgarii cari au comerț stabil la noi, să-și expulzeze, și celor rămași să le maioreze orice impozit până la maximum. Aceste măsuri îi va costa pe vecinii noștri mai mult decât 3 Silistre.

În București, ceva nou avem, că s'a introdus mâncarea cărnei de cal, dar cetățenii noștri români o încunjură. O cumpără streinii lucrători, obișnuiți din țara lor; este numai 40 de bani klg. Dacă însă scumpețea alimentelor în general și în special a cărnei de vacă, va continua, nevoia va deprinde și pe localnicii cu carnea de cal și să zică Doamne ferește, să nu ajungă ca în alte țări, să mănânce și carne de... ham, ham!...

căreia îngrijitorii vitelor sunt scutiți. Vitele au să fie însoțite de pașaportul de vite și de un certificat de (adeverință) despre faptul, că vita se găsește de 3—4 ani în proprietatea exponentului.

Anunțarea înainte a vitelor se face la primăriile comunale (magistratele orașenești), cari sunt obligate a compune despre ele un conspect și al trimite până la 25 Martie a. c. la dl Iuliu Schuster, secretarul reuniunii agricole cercuale, Nagyszeben, Piața-mare nr. 19. Anunțarea îndeplinită încă nu îndreptățește la admiterea vitei la târgul de prăsilă. La primire se cere ca vitele să fie potrivite pentru prăsilă, să nu aibă scăderi bătaoare la ochi, să fie ținute în curățenie și cu îngrijire.

Vitele vor fi expuse în despărțimintele următoare: 1 tauri de „Pinzgau”, 2 tăurenci de „Pinzgau” 3 vaci de „Pinzgau” (curată), 4 vițele de „Pinzgau” (curată), 5 vaci de încrucișări cu „Pinzgau”, 6 vițele din încrucișări cu „Pinzgau”. Pentru vite afară de taxele de târg obicinuite, alte taxe nu se plătesc.

Fiecare vită expusă trebuie să fie de vânzare, prețul ei trebuie spus în formă hotărâtă la primirea în târg. Cazurile de vânzare, trebuiesc aduse la cunoștința comitetului.

În afară de un număr mare de diplome de laudă, se vor împărți în următoarele premii în bani și anume:

A) pentru bovine de rasă Pinzgau curată: I. Tauri de prăsilă de 1½—4 ani 1 premiu à 100 C.; 1 premiu à 70 C.; 2 premii à 60 C.; 1 premiu à 50 C.; 2 premii à 40 C.; 5 premii à 20 C. II. Tăurenci de la 1—1½ ani: 1 premiu à 60 C.; 1 premiu à 50 C.; 1 premiu à 40 C.; 5 premii à 20 C. III. Vaci dela 2½—8 ani cu vițel sau de fâtat: 1 premiu à 80 C.; 1 premiu à 60 C.; 1 premiu à 50 C.; 2 premii à 40 C.; 6 premii à 10 C. IV. Vițele dela 1—3 ani: 1 premiu à 60 C.; 2 premii à 50 C.; 2 à 40 C.; 3 premii à 10 C.

B) pentru încrucișări cu bovine pinzgau: Vaci dela 2½—8 ani cu vițel sau de fâtat: 1 premiu à 60 C.; 1 premiu à 50 C.; 1 premiu à 40 C.; 1 premiu à 10 C. II. Vițele dela 1—3 ani: 1 premiu à 50 C.; 1 premiu à 40 C.; 1 premiu à 10 C.

Premii se pot oferi numai acelor posesori de vite, cari sunt domiciliați în comitatul Sibiiu. Tauri se vor premia numai atunci, dacă se va dovedi proveniența. Pentru vitele, cari în aceeași categorie în anul trecut au fost premiate, nu se distribuie premiu. Taurii, pentru cari s'a dat premiul prim, trebuiesc oferiți spre vânzare în prima linie statului.

Cum la acest târg se găsesc și sunt de vânzare cele mai desăvârșite vite de prăsilă, atragem luarea aminte a economilor noștri de vite de pretutindenea asupra lui, și în același timp punem în vedere, că suntem gata a da proprietarilor mici membri ai Reuniunii noastre, împrumuturi ieftine, replătibile în 4 rate de câte 6 luni, în scopul de a-și cumpăra vite de prăsilă dela acest târg.

Sibiiu, 11 Martie n. 1913.

Comitetul central al Reuniunii române agricole sibiene.

Pant. Lucaș
prez.

Victor Tordășian
secretar.

PAGINA COPILOR.

Redactor: CRIN.

Iubiți copii!

Acum mă adresez cu o rugămințe caldă. După-ce ești după amiază de la școală, mai rupeți-vă puțin timp, din timpul de jocuri și ștregării și cetiți povestirile acestea, pe cari vi-le ofer eu în pagina aceasta, care e a voastră. Voi sunteți colaboratorii, iar eu prietinelul vostru mai mare, vă voi fi redactorul. Mai mulți copii m'au rugat să pornesc „pagina” asta, iar eu am stat mult timp pe chibzuite și m'am gândit, oare mă veți înțelege voi pe mine, care vreau, să mă apropui de sufletul vostru! N'ași avea scumpii mei copilași! nici o mângâiere în suflet, dacă ași vedea, că nu dați ascultare cuvintelor mele.

Voi vedea deci, care mă veți înțelege și iubi, cu aceiași iubire, cu care vă iubesc eu din adâncul inimii! Cetiți cu luare aminte pagina aceasta și săpați-vă adânc în inimă povestirile și sfaturile ce vi-le dau, că-ci vreau, și cu mine dorește neamul întreg, ca falnicul nostru neam românesc să devină bărbați cu frică de Dumnezeu și cu dragoste nefățărâită, față de neamul nostru românesc.

Prietinelul vostru Crin.

AUGUST STRINDBERG.

Viorica află floarea cea de aur.

Odată omul bogat s'a dus pe insula săracă și i-a plăcut foarte mult. Că de ce, aceea nici chiar bogatul n'o putea spune dar i-a plăcut foarte mult; să poate, că i-a adus vre-o amintire din copilărie, sau de vre-un vis frumos. A cumpărat insula, a zidit acolo o villă și a sădit-o cu pomi, brazii, tufe și florii. Portul s'a zidit chiar în fața porții; avea podul său propriu cu lăstare pentru steaguri și cu luntrițe albe; stejari puternici umbreau casa și un vântuleț proaspăt trecea peste iarba verde. Avea de toate: copii, servitori, argați, cai; avea așa dară de toate, numai ceva îi mai lipsea; un lucru de nimica, dar totuși cel mai însemnat dintre toate, și de asta și-a uitat el; de izvorul de apă. A săpat fântâni, a sfărmat stânci, dar n'a eșit din ele decât numai o apă galbină și sărată. Aceea au strecurat-o, a devenit limpede ca și cristalul, dar totuși avea un gust sărat. Astfel i s-a prezentat idea.

Atunci a venit la el un om, care era urmărit în ori-ce întreprindere de-a lui numai de noroc și care să bucura de un renume mare. Acum au încercat cu un diamant să găurească stânca, doar vor da de vre-un izvor cu apă bună. Dar încercarea lor a rămas fără de a avea rezultatul dorit. Să părea, că n'au nici un noroc la lucru și omul cel bogat a observat, că nu poți căpăta ori-ce, tot numai cu bani, nici bare-mi o înghițitură de apă, dacă n'ai noroc.

S'a supărat de aceea foarte mult și nici viața nu i-a mai zimbit mult. Invățătorul de pe insula aceea, care răsfoia într'una cărțile din bătrâni, a trimis după un bătrân înțelept de altcum, acela a și venit cu nuaia lui cea fermecată, dar nici asta nu le-a fost de nici o treabă.

Preotul însă a fost mai cuminte, a adunat într'o zi în jurul său pe copii de școală și a pus un premiu, pe care îl va căpăta acela, care va afla o floare, ce se cheamă floarea de aur și care apoi le va putea arăta isvorul.

— Floarea ei, e ca a crețșoarei (Alchemilla vulgaris) și frunzele îi sunt ca a florilor de mandule. Pe frunza ei cea mai de sus străluce pravul auriu. Să nu vă uitați de cele ce vi le-am spus!

— Floarea ei e ca a crețșoarei și frunzele îi sunt ca a florilor de mandule, — au repetit copii zisele preotului, și au fugit care-încătrău prin pădure, prin câmp, să caute floarea cea de aur.

Dar nici unul n'a putut-o găsi. Un băiețel s'a întors cu floarea numită „lăptele cănelui” (Euphorbia), care ce e drep are floare galbină, dar e veninoasă, așadară nu e aceea. Pe încetul toți s'au plictisit și obosit de-a o mai căuta.

Era însă o copilă mică, ea nu umbla încă la școală; tatăl ei a fost militar și acum era administratorul unei moșioare, trăind mai mult în sărăcie, decât în o bunăstare. Singura-i comoară era copilața aceasta; în sat toți o numeau Viorica, fiindcă întotdeauna umbla în o haină de-o culoare albăstrie, care aducea cu culoarea violelelor câmpului.

Într'o zi de dimineață a plecat Viorica să culeagă flori. Cu pași mărniți trecea peste dealuri și văi; cânta nește cântece, pe cari nu le-a auzit nici-când, și nici nu știa, cum i-au venit în minte. Soarele lucea de sus de pe bolta cerească, aerul era proaspăt și străveziu, roaua părea un cearecef de argint și boarea de dimineață i-a îmbujorat obrăjorii ei.

Când a ajuns în pădure, s'a întâlnit cu un om verde și bătrân.

— Bună-ziuă, Viorico! îi zise moșneagul. Eu sunt grădinarul Soarelui. Vin-o cu mine, să-ți arăt și ție florile mele.

— Imi faci cu asta o deosebită onoare, — îi răspunse Viorica.

— Da, fiindcă tu nici-când nu vateami pe favoritele mele.

Așa mergeau împreună, până când au ajuns la țărnuțul mării. De-acolo un pod îngust conducea pe o insulă mică și ei au plecat înspre acolo.

Acea apoi era o grădină de o frumuseță și de un farmec fără de păreche! Era în ea tot felul de flori, și mici și mari, și așa erau de aranjate, chiar ca și în o carte. Chiar și grădinarul locuia într'o casă făcută tot din flori verzi, din plop alb, molizi, cetină, dar cu crengi cu tot; pad-

mentul îl formau tufe verzi și flori frumoase. Prin crepăturile padimentului a crescut mușiu și lichen, ca să'l ție laolaltă; ambitul îl forma iarba ciorii, mālinița și linea. Coperișul era compus din strugurei sălbatici, caprifoliu, și dafinul; și era așa de des, că nici un picur de apă nu putea strabate prin el.

Înainte așei era puse nește coșnițe de albine, dar în loc de albine locuiau în ele fluturii. Dacă aceștia zburau afară, aceea apoi era intradevăr o vedenie frumoasă!

— Nu vreau să chinuiesc albinile, zise bătrânul. Apoi sunt și niște animale urâte; sunt ca și boanele de cafea, cu păr, ba ce e mai mult au și un ac veninos, ca vipera.

După aceea au mers în grădină.

— Acum poți ceti în abecedariul naturii. Să cunoști așadară secretul florilor și simțămintele plantelor. Însă tu să nu întrebă nimica, ci numai să ascuți ce-ți spun și astfel să-mi răspunzi... Vezi copilul meu, pe peatra asta să vede ceva suriu, samănă cu hârta cea sură. Asta crește numai atunci, când să umezește muntele. Muntele mucezește; acest mucegaiu să cheamă mușchiu. Vezi că e de două feluri: unul seamănă cu coarnele tarandului (renului), de aceea să și numește mușchiu tarandului și e mănecarea predilectă a renului. Celalalt să cheamă mușchiu de Izlanda și samănă... Găci cu ce?

— Cu plumăniile, așa am învățat noi în Botanică.

— Drept ai. Privit prin lupă samănă cu beșicuțete de aer din plămâni și de aici au învățat oamenii, ca să o folosească la morbul acestora. Când lichenul a adunat în jurul său pământ deajuns, atunci vine mușchiu. Acesta are o floare simplă și își împrăștie sămânța; samănă cu ghiețara (părechernița, Parietarea), dar găsești printre ei și de acela, care samănă cu rogozul, bradul și cu alte multe flori, fiindcă florile toate sunt rudenii una cu cealaltă. Aici este mușchiul pe părete; e ca un brad în miniatură și casa de sămânță a lui e ca a macului, să înțelege că e cu mult mai mică. După mușchiu crește nu peste mult rogozul. Dacă privești rogozul prin o sticlă măritoare (lupă) acela va samăna cu floarea numită „lăptele cănelui”, pe lanitește epilobium. Când pământul roditor e gata, atunci în el să poate produce ori-ce; oamenii folosesc florile pentru trebuințele lor însă natura le dă îndrumarea, cum să le întrebuițeze. Și asta nu-i doar de mirat, că-ci doar florile cu culoarea lor le arată insectelor, locul unde pot afla ele miera. Și tu Viorico, poți să vezi în spicul de săcară, poți să vezi uneltele brutariului. Și tot așa poți să vezi și aceea, că inul, planta cea mai folositoare, el a învățat pe femei să toarcă. Dacă privești în floarea lui acolo vei observa un ghem și firicelele întocmai așa sunt înfășurate în jurul pistilului precum sunt înfășurați călții în jurul fusului. E interesant apoi, că nu omul, ci un fluture a ajuns mai întâi la idea aceea, cum trebuie țesut inul. Se cheamă „țesătorul inului” și pe frunzele inului țese un leagăn și un țolișor pentru ouăle ce le depune. Însă de curând să cultivă inul într'un fel mai rațional s'a făcut mai viclean, așa că să îngrijește de aceea, ca pe când să smulge inul, puișorii lui să poată sbura.

— Dar apoi plantele de leac! Vezi macul acesta de grădină? E roșu ca fier-bînțelea și nebunia! În internul floarei este apoi o cruce; samănă cu semnul cel pun farmaciștii pe sticle, voind să facă atenție pe oameni, că conținutul acelei sticle e otravă. În mijlocul crucii stă un vas de-a Românilor brezdat frumos. Brezdele acestea, respective feliuțele acestea trebuie să le tăiem, ca să poată curge medicamentul, care poate produce chiar și moarte, dacă nu-l întrebuițăm bine. Dar dacă îl întrebuițăm într'un mod rațional, atunci aduce asupra noastră pe fratele morții, care e somnul. Vezi, copilă mea, natura e așa de cuminte și bună. Dar să vedem și floarea cea de aur! — Bătrânul a ținut-o puțină scurtă, ca să vadă, dacă Viorica e curioasă, dar ea tăcea numai și-l asculta.

— Să vedem așadară floarea de aur!

Iarăși a urmat tăcerea! Viorica adevărată a știut tăcea deși era o copilă mistică.

— Să vedem așa dară floarea cea de aur, acărei floare e ca a crețișoarei, iar frunza e ca a saxifragei. Acesta e semnul distinctiv a ei și ea arată, încărâu e izvorul. Crețișoara adună roua și apa între frunzele ei și floarea cea de aur e un izvorăș curat; saxifraga apoi sparge stânca, fiindcă din munte vine izvorul, ori-cât de departe ar fi muntele. Asta le-a arată floarea cea de aur, dar numai acelora, care o înțeleg. Floarea cea de aur crește și prin ținutul acesta și eu îți spun locul unde crește, fiindcă văd, că ești o copilă așa de bună. Din mânuțele tale va primi omul bogat apa stămpărătoare a sufletului lui uscat și prin tine fie binecuvântată insula aceasta. Du-te în pace copilă mea! Vei ajunge în o pădure cu aluniș, deacolo la dreapta vei afla un mesteacăn argințiu, sub el vei afla o șopărlă de culoarea bronzului, care însă nu e veninoasă. Ea apoi îți va arăta drumul, care duce la floarea cea de aur. Mergi dar cu bine!

Viorica a mers în pădure. Acolo lucea mesteacănul argințiu și albinele băză-

iau printre florile lui. Acolo era și șopărla.

— Iată a venit Viorica, ea caută floarea cea de aur, zise șopărla. O vei și primi pe lângă trei condiții: nu vei flecări, nu vei minți și nu vei fi curioasă. Du-te dară drept înainte și vei afla-o.

Viorica a și plecat și s'a întâlnit cu o femeie.

— Bună-ziuă! zise femeia. Ai fost la grădinarul Soarelui?

— Bună-ziuă, femeie, îi răspunse Viorica și a plecat mai departe.

După aceea s'a întâlnit cu un țigan.

— Unde te duci? o întrebă țiganul.

— Mă duc pe-aici încolo! — îi zise Viorica.

— Nu minți?! observă țiganul.

Acum s'a întâlnit apoi cu un căruț cu lapte. Dar n'a putut înțelege, de ce calul stă în căruț, iar servitorul trage la rudă.

— Acum sar, zise servitorul. Cu asta a sărit una și calul a căzut în șauț.... Acum voi stropi săcara, zise servitorul, și deschizând ulcioarele cu lapte, a stropit cu el sămănăturile.

Viorica l'a privit așa numai întreacăt, și a plecat mai departe.

— Dar tu nu ești curioasă? — îi zise servitorul.

Acum a ajuns Viorica la poalele unui munte; soarele a lucit printre tufele de aluniș pe o plantă bogată în frunze, care strălucea, ca și aurul massiv.

— Aceasta a fost floarea cea de aur; și Viorica a văzut izvorul, cum să revarsă din stâncă peste pământul omului bogat.

S'a pus în genuchi și a rupt trei flori le-a ascuns în șorț și astfel s'a întors acasă la tatăl ei.

Militarul și-a luat coiful, sabia și hainele de paradă și astfel a plecat la preot. După aceea s'au grăbit toți trei spre casa preotului.

— Viorica a aflat floarea cea de aur! zise preotul, când au ajuns în antișambra casii. Și acum cu toții suntem bogați, satul întreg, fiindcă vom face o stațiune balneară!

Și așa s'a făcut din sat o stațiune balneară, veneau năi și comercianți de prin toate părțile; și-au zidit gară și postă; a venit doctor și farmacie. Vara eră coplesit de aur; și aceasta a fost povestea floarei de aur, care aduce cu sine bogății frumoase.

Blaj.

Trad. din limba italiană de
Valeriu Crișian.

Publicațiune.

Biserica gr.-or. din Perșani dă în arândă pe calea licitațiunei baia de peatră a bisericei, Duminecă în 30 Martie n. c. la 1 oră d. am.

Prețul strigări e 184 cor., una sută optzeci și patru cor.

Perșani, în 19 Martie n. 1913.

Comitetul parochial.

De vânzare.

Din cauza altei întreprinderi, mărfurile mixte, vase: de porcelan, de fer, sticle și altele aflătoare, precum și tot aranjamentul din prăvălia lui I. Crăciun să vinde din mână liberă cu prețuri ieftine.

Făgăraș, ulița Apafy (colț) vis-à-vis de biserica rom.-cat. și de moară.

Piața de bucate în Făgăraș.

21 Martie n. 1913.

Grâu	pro 100 kl. cor. 24.—
Secară	» » » » 18.—
Ovăs	» » » » 19.—
Orz	» » » » 19.—
Cucuruz vechiu » » » »	20.—
Cucuruz	» » » » 15.—

Misoginul

— Roman italian. —

(29).

Trad. de Crin.

(Urmare).

În apropierea lui nu era nime, cine să fi încercat ai alina durerea fără de margini. Gândul morții îi trecu prin minte și îl urmărea încontinuu ideea aceea, că să-și caute odihna vecinică în sinul pământului.

Câte-odată, când să auzeau răsetele vioi din odaia vecină, ca o săgeată îi trecea prin inimă un fior de ghiață.

Deodată a auzit zgomotul unor pași ușori și atunci inima i s'a umplut de bucurie. Și-a oprit și respirația: omului îi venea a crede, că a încetat în momentul acesta și circulația sângelui. Da, era ea, trebuie să fie ea.

Aurel și-a ridicat încet capul,

— D-le conte, ești bolnav? — îl întrebă Luiza.

Aurel o privea mirat, fără să-i răspundă însă. Ultima speranță încă la înșelăt. Viața lui nu mai are nici un scop.

— D-le conte, te rog, răspunde-mi. Te simți rău? Dorești ceva? Te rog, spune-mi.

Aurel murmură ușor:

— Vă mulțumesc, domnișoară. Nu-i nimica. Un mic acces de migrenă.

— Poate a fost prea cald în prânzitor. Nici eu n'am mai putut sta. Dorești, să deschid puțin fereastra? Aerul curat îți face bine. S'au dorești, să chem pe donna Marta?

Întrebările urmau repede una după alta și din glasul ei să putea vedea interesul ei față de Aurel.

Și până când copila îl privi fix, Aurel într'aceea repeta în sine cuvintele:

— Nu e ea! Nu e ea!

Dar totuși trebuia să îi răspundă.

— Vă mulțumesc d-șoară de interesul ce-l areți, dar e de prisos, să mai știe bunica de aceea, că mă simt cam rău. Mă voi duce la aer curat, în curte...

S'a ridicat de pe scaun și fără să se mai fi întors, a plecat direct spre ușe. A deschis-o și s'a dus jos în curte. N'a văzut nimic, numai întunerecul, ce-l încunjura, care și-a găsit o potecă, să-i pătrundă în suflet....

IX.

V i s .

Visul cel frumos și fericit astfel a zburat în vânt.

D-l Boriş s'a întors iarăși la oraș. După două zile au plecat și oaspeții și vechea casă, și-a reluat iarăși monotonia de mai demult.

Aurel stătea singur, încunjurând orice ocazie, ce i-ar da prilejul de a să întâlnească cu Melania.

Întâlnirea a fost inevitabilă. Într'o seară le-a întâlnit într'un parc din fundul grădinei.

Aurel, când s'a aflat față'n față cu Melania, voia să pară foarte liniștit, copila însă, care n'a știut nimic, de scenele ce s'au petrecut în sufletul lui, era foarte liniștită.

Până când doamnele vorbeau despre rostul căsiei, Aurel și Melania s'au așezat puțin mai departe, în umbra unui plop.

Acum să aflau singuri si'i putea spune tot ce simte.

— D-șoară, vreau să-ți vorbesc ceva.

Melania a rămas puțin cam mirată.

— Te rog, d-le grof.

Iarăși a urmat o pauză. Aurel în fine s'a recules, și-a strâns toate puterile și a început. — D-șoară, scuză te rog, dacă mă interesez de ceva... D-ta ai trezit în mine curiozitatea asta... Dar înainte de ce te-aș întreba, te rog promitem, că-mi vei spune tot adevărul...

Melania, care nu știa despre ce e vorba, fără de ori-ce îndoială i-a răspuns:

— Îți promit...

(Va urma).

Siebenbürger

Urbräu

Am onoare a înștiința On. public, că din 15 Martie a. c. voi pune în circulațiune o bere nouă sub marca

„Siebenbürger Urbräu“

(Vechea bere Transylvană)

care poate concura cu oricare bere externă și corespunde gustului cel mai distins

Să află de vânzare în toate birturile și prăvăliile unde se vor vedea plachetele mele cu inscripția: „Siebenbürger Urbräu.“ Cu stimă:

Deposit general la
d-l MANÓ LÖBL
Făgăraș.

Rudolf Habermann
proprietarul fabricii de bere
Sibiu — Nagyszeben.

Siebenbürger

Urbräu

Dela 1878! Intrece pe toate leacurile de
casă de până acum renumita și
în toate părțile lumii recunoscută și

Adevărata ALIFIA CENTIFOLIA

(mai înainte numită alifie miraculoasă.)

PUTEREA și INFLUINȚA:

Oprește și încetează veninarea sângelui. Face superflue ori ce operație. Folosește femeilor lapte-tătoare, ajută la pornirea lapte-lui, nu să întărește pieptul. Orbalțul de piept (foc viu), folosește la orice răni vechite, răni deschise la picioare umflăte. La caries, răni venite prin lovitură, tăieturi, împușcături, strivături, împunsături, sdrobături, să folosește pentru îndepărtarea din corp: la țanduri de lemn, spin, sticlă, alică, năsip, prav etc. la orice umflături, creștele din corp, la sifile, la corbunculus, neoplasme, chiar și la rac, la putreziciune, la vermi, la rosături, beșcii ivite pe picior, la orice **arsături**, membre înghețate, rane ivite prin lungi zăcere a bolnavului, umflături la grumazi, la buboae, curgere de urechi, precum și la copii mici contra opăraiei etc. etc. **Are putere vindecătoare și sigură.**

Allein echter Balsam
aus der Schützengel Apotheke des
A. Thierry in Pregrada
bei Rohitsch-Sauerbrunn.

Mai puțin ca două doze nu să trimet. Expedarea să face prin ramburs (Nachname) sau plătite înainte. 2 burcane costă cor. 3-60 f.

La comande mai mari se dă rabat convenit.

Se capătă la: Farmacia Török József, și la alte farmacii în Budapesta. În mare (engro) la Thalmayer și Seitz, la succesorii Kochmeister și la drogeria Fraților Radonovits în Budapesta.

Unde nu să află depou, să se comande de dreptul dela farmacia
THIERRY A. Örangyal-gyógyszertára Pregrada (lângă
Rohitsch-Sauerbrunn.)

OSPĂTĂRIE NAȚIONALĂ, BUCUREȘTI.

Strada Academiei Nr. 21, aproape de Bulevardul Carol.

I să recomandă tuturor pasagerilor și escursioniștilor din țară, cei-ce vizitează capitala București a cerceta în strada Academiei nr. 21

„Ospătăria Enache“

a compatriotului nostru Oltean, aranjată din nou cu tot confortul, două sale și o curte pațioasă, unde să poate căpăta cea mai bună și aleasă

BUCĂTĂRIE NAȚIONALĂ.

Diferite **Vinuri** indigene și streine.
Bere bună de Bragadiru.

Diferite beuturi igienice și țuică curată.
Serviciu culanț. Prețuri moderate.

Cu stimă

GHEORGE CISMAȘIU

Ospătăria Națională, București.

Zarafie Dumitru Pop (Dejenariu)

o recomandăm tuturor acelor cari merg sau să reântore din România.

Tipărită cu mașină „Franckental“ mânăată cu motor electric, în tipogr. Constantin Popp.

Prima Tipografie Română

a lui

Constantin Popp

Făgăraș, Vár-tér Nr. 47, (casele I. Peia).

Tipografia execută ieftin și conștiincios:

Acții. — Afize. — Bilanțuri. * de depuneri. — Necrologe
Bilete de cununie. — Bilete * Note. — Obligațiuni. — Per-
de logodnă. — Bilete de vi- * ceptiuni. — Protocoale. —
zită. — Broșuri. — Circu- * Programe. — Statute, și di-
lare. — Convocări. — Chi- * ferite tipărituri dela cele
tanțe. — Cuverte cu firma. * mai simple până la cele
Erogațiuni. — Invitări. * mai fine și mai moderne,
Jurnale de bancă. — Libele * — cu prețuri moderate. —

Comandele din afară se eșeptuesc repede.

La tipografie se află pentru ambele confesiuni tot felul de tipărituri oficioase pentru agendele bisericești și școlare; cărți de școală și de literatură populară, revizite de scris, etc

Rog On. public pentru sprijinirea binevoitoare și a mă onora cu prețurile comande, cari mă voi da toată silința de ale eșecuta cu gust, prompt și

► cu prețuri reduse, fără concurență. ◀
Toate comandele, scrisorile private, mandatele cu bani abonamentele foaiei „OLTEANUL“ sunt a se adresa la

Constantin Popp

proprietar de tipografie.

„Călindarul Asociațiunei“

de pe anul 1913

se află de vânzare cu **30 bani** (15 cr.)

la administrația foaiei noastre.

La tipografia noastră se află de vânzare următoarea:

Cultivarea viei și manuarea vinului și morburile și vindecarea lor, de *Daniil D. Grawr*, învățator și propr. de vii, absl. de cursul de vierit din Bihardioszeg și cursul de pivnițarit din Budafok. Carte aprob. și revăzută de ministrul reg. ung. de agricultură. Prețul 2 cor. + porto.

Logodna dela Sfântu Ion, dramă populară în 4 acte de *Augustin Szilagyi*, prețul 1 cor. 20 b., + porto.

Țiganul la peșit, comedie populară într'un act în versuri și hazlie, de *Emanoil Corfariu* cantor. Prețul 16 fileri.